

Timpurile modului indicativ. Prezent și viitor

1. Identifică verbele la **indicativ, prezent**, din următoarele texte:

○ “Cocostârcul o vede și înțelege. Dar dimineața e mărinimos. Și-apoi i se pare atât de mică, atât de neînsemnată această vietate a bălții, că de la o vreme parcă o pierde din ochi în fundul apei și nici n-o mai zărește. Ridică piciorul, o pășește disprețuitor, și trece, măreț, mai departe.” (*Mărinimie*, Emil Gârleanu)

○ “Când marea are vreun necaz în familie, fulgeră și tună. Asta se cheamă sezon de furtună. Atunci pe plajă nu mai stai, sugând dintr-o rază ultravioletă, ca dintr-un pai. Furtuna trece repede, apare soarele și noi alergăm către plajă de ne sfârâie picioarele. Ieșim de prin case și de sub pălării, ca melcii din cochilii.” (*Unde fugim de-acasă*, Marin Sorescu)

○ “Barosanul are în mână catalogul clasei a VIII-a *modernă* de-acum douăzeci de ani. Se suie la catedră; iar ceilalți profesori se așează pe scaunele dinainte pregătite.

Vădit emoționat, în timp ce se lasă greoi, pe scaun, Barosanul ne face semn cu mâna și ne spune surâzând:

- Stați jos, vă rog!” (*Cișmigiu et comp.*, Grigore Băjenaru)

2. Scrie propoziții cu formele de indicativ, prezent, ale următoarelor verbe, la persoanele și numerele indicate:

- A aclama- pers.a III-a, nr.sg.
- A accentua-pers.a III-a, nr.pl.
- A agreea-pers.a II-a, nr.sg.
- A se apropia-pers.I, nr.sg.
- A pieptăna-pers.a II-a, nr.sg.
- A face-pers.I, nr.pl.
- A obține-pers.a II-a, nr.sg.
- A scădea-pers.a II-a, nr.pl.

3. Alege forma corectă de indicativ prezent. În unele cazuri, ambele forme sunt corecte:

- Bateți/băteți
- (eu) întârziu/întârzii
- Creem/creăm
- (eu) continui/continuu
- Placem/plăcem
- Transcri/transcrii
- Atribue/atribuie
- Învârt/învârtesc
- Învie/înviază
- Blestemă/blesteamă
- Declanșază/declanșează
- Cheltui/cheltuiesc

4. Alege forma potrivită de prezent, apoi scrie câte un enunț în care să utilizezi forma rămasă:

- Colegul meu de bancă îndoiește/îndoiește foaia.
- Mama ordonă/ordonează cărțile în bibliotecă.
- L-au rugat pe tata să acorde/acordeze vioara.
- Copilul manifestă/manifestează interes pentru lectură.
- Pădurarul înseamnă/insemnează copacii care vor fi tăiați.

5. Identifică verbele la **timpurile viitor propriu-zis și viitor anterior** din următoarele texte:

○ “Trămise deci oameni prin toate țările și răvașe prin orașe, ca să dea de știre tuturor că oricine se va găsi să scoată soarele și luna de la zmei, acela va lua pe fiie-sa de nevastă și încă jumătate din împărăția lui, iară cine va umbla și nu izbânda nimic, acela să știe că i se va tăia capul.” (*Greuceanu*, basm cules de Petre Ispirescu)

○ “Voi veniți la liceu la 7 și un sfert, că aveți să plecați cu pedagogul... Și, băgați-vă bine la cap ce vă mai spun, gândiți-vă tot timpul că, dacă vreunul dintre voi va reuși, succesul nu este numai al lui, personal, sau al clasei noastre, ci al întregului liceu. Nu prea-mi vine să cred c-o să faceți vreo ispravă, că aveți de dat piept cu cei mai buni elevi de la toate liceele din România, dar în sfârșit!” (*Cișmigiu et comp.*, Grigore Băjenaru)

○ “Dacă mi-ar fi spus cineva că până la sfârșitul vacanței de vară voi fi învățat să călăresc, voi fi participat la un meci de box, voi fi trecut Canalul Mânecii și mă voi fi bătut într-un duel, i-aș fi râs în nas.” (*Lipitoarea roșie*, Andrew Lane)

6. Conjugă verbele *a se interesa*, *a tăcea*, *a cere* și *a vorbi* la cele două forme ale viitorului, la toate persoanele.

7. Alege formele potrivite de viitor și creează enunțuri cu acestea. Argumentează alegerile făcute.
▪ Va apare/va apărea	▪ Vom bătea/vom bate
▪ Vor tăcea/vor tăce	▪ Va veni/va venii
▪ Vei vorbi/vei vorbi	▪ Voi pare/voi părea
▪ Veți râde/veți râde	▪ Se vor sfii/ se vor sfi
8. Scrie enunțuri cu următoarele ortograme: *va/v-a, vor/v-or, voi/v-oi*.

VALORIFICĂM

Se dă următorul text:

“Prâslea (ce-și spunea în taină Presley, părându-i-se că sună mai nobil) culese câteva mere, le puse pe o tepsie de aur și, triumfător, se-ndreptă spre palat cu zmeșorul țopăind după el. Împăratul nu mai putu de fericire. Era pentru prima dată când avea parte de merele cele minunate.” (*Enciclopedia zmeilor*, Mircea Cărtărescu)

- Scrie un text de aproximativ 80 de cuvinte, în care să relatezi o întâmplare care crezi că s-a petrecut înainte momentului surprins în text.
- Rescrie textul, punând verbele la timpul prezent, apoi continuă povestea în 70-80 de cuvinte.
- Rescrie textul, punând verbele la timpul viitor, persoana I, numărul singular.

9. Scrie un dialog de cel puțin 10 replici, în care să integrezi următoarele ortograme: *la/l-a, ia/i-a, va/v-a*.

BIBLIOGRAFIE: Mariana Norel, Petru Bucurenciu, *Limba și literatura română. Manual pentru clasa a V-a*, ed. Aramis, București, 2017, pag.91-95.